

13.4.2017

Valtiovarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi

VM/504/03.01.00/2017

Maakuntien rahoitusta koskevan lain täydentäminen

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Suomen Yrittäjiltä lausuntoa hallituksen esityksestä maakuntien rahoitusta koskevan lain täydentämisestä. Kii-tämme mahdollisuudesta lausua näkemyksemme esityksen sisällöstä.

Yleisesti

Pidämme maakuntien rahoitukseen esitettyjä muutoksia pääosin perusteltuina. Haluamme kuitenkin kiinnittää huomion muutamaan erityisesti yrittäjiin ja maakunnan järjestämisvastuulle siirtyviin yrittäjille ja yrityksille suunnattuihin palveluihin vaikuttavaan seikkaan.

18 § Kasvupalvelukerroin

Esityksen mukaan kasvupalvelukerroin lasketaan työttömien työnhakijoiden määrän, työttömyysprosentin ja yrityksen toimipaikkojen määrän perusteella. Työttömien määrä luonnollisesti vaikuttaa työvoimapolitiittisten toimien ja työnhakupalveluiden kysyntään, mutta vain näiden tekijöiden huomioiminen ei kannusta maakuntaa lainkaan vähentämään työttömien työnhakijoiden määrää. Kasvupalveluihin kuuluvat myös yritysten rekrytointipalvelut. Yritysten näkökulmasta rekrytointipalvelujen pitäisi edesauttaa työmarkkinoiden toimimista ja nopeuttaa työllistymistä, eikä keskittyä työttömien hoitamiseen.

Tällä hetkellä kunnat maksavat puolet yli 300 päivää työttömänä olleiden henkilöiden työmarkkinatuesta. Jos henkilön työttömyys on kestänyt yli 1000 päivää, kunta maksaa työmarkkinatuesta 70 prosenttia.

Vaikuttaa mahdottomalta yhtälöltä, että maakunnat saavat sitä enemmän rahaa, mitä enemmän on työttömiä työnhakijoita, mutta pitkittyvän työttömyyden kustannukset kantaisivat kunnat. Tämä epäkohta on jatkovalmistelussa korjattava. Lisäksi on syytä pohtia, voisiko työllisyysasteen huomioiminen kasvupalvelukertomessa parantaa kannustavuutta.

Olemme samaa mieltä siitä, että yritysten toimipaikkojen määrän huomioiminen kannustaa maakuntaa toimiin, joilla yritysten määrä lisääntyy, mutta onko tämän tekijän painoarvo riittävä.

Haluamme kiinnittää huomiota myös siihen, että lakiluonnoksessa esitetään käytettäväksi verraten vanhoja tilastotietoja kertoimen pohjana. Talouden toimintaympäristö muuttuu koko ajan nopeammin, joten 2-3 vuotta vanhojen tilastotietojen antama kuva voi olla hyvinkin erilainen kuin vallitseva tilanne.

Toivottavaa olisi, että tilastojen valmistuminen digitalisaation ja muun kehityksen myötä nopeutuisi. Esitämme harkittavaksi, että käytettäviä tilastoja ei määriteltäisi laissa nyt esitetyllä tarkkuudella, vaan esimerkiksi neljän vuoden välein, kuten 21 § indikaattoreiden tarkastelusta säädetään.

Rahoituksen jakautuminen maakunnan tehtäviin

Maakuntalain mukaan maakunnat ovat itsehallinnollisia. Rahoituslaki lähtee siitä, että maakunta saa rahoituksen yleiskatteellisena ja päättää itse rahan käyttämisestä järjestämisvastuulleen kuuluvien palvelujen järjestämiseen.

Yrittäjien huolena on, että haluavatko, osaavatko ja pystyvätkö maakunnat kohdistamaan riittävästi rahaa ja resursseja kasvupalvelujen järjestämiseen. Kauhuskenario on, että sosiaali- ja terveystalouden järjestäminen ja pitkäaikaistyöttömien hoitaminen syövät maakuntien rahat ja yrityksille tärkeät kasvupalvelut jäävät järjestämättä.

Lopuksi

Ymmärrämme, että itsehallinnon pitää sisältää oikeus päättää rahojen käytöstä. Pidämme kuitenkin tärkeänä, että maakuntien rahoitukseen rakennetaan oikeanlaiseen toimintaan ohjaavat kannustimet.

Maakuntien tulee järjestäjänä käyttää verorahoja vastuullisesti sekä panostaa tehtäväänsä alueensa ja elinkeinoelämän kehittäjänä. Maakuntien menestymisen kannalta keskeisintä ovat yrittäjyyden sekä yritysten kasvun ja kansainvälistymisen edistäminen, koska ilman yrittäjyyttä ja yrityksiä ei ole työtä, eikä verotuloja, joilla maakunnankin järjestämät palvelut rahoitetaan.

Kunnioitavasti

Suomen Yrittäjät

Mikael Pentikäinen
toimitusjohtaja

Susanna Kallama
elinkeinoasioiden päällikkö